

Od obrtne do poklicne šole v Radovljici

Slovensko učiteljsko društvo - II. resolucija: Odbor »slov. učit. društva« naj po primernem potu razjasni korist meščanskih šol, zlasti koristi obrtniške meščanske šole v Ljubljani in Idriji.

Gospod Levičnik k II. resoluciji željo, naj bi se za gorenjsko stran osnovala tudi taka šola, na pr. v Radoljici. Gosp. Lapajne sicer pravi, da je ondi za to premalo otrok; gosp. Levičnik pa misli, da bližava obrtniških krajev Kroke, Kamnegorice, Bohinja, Javornika, Jesenic (Save) in obširne kranjskogorske doline zagotovila bi meščanski šoli v Radoljici brezdvomno učeče mladine dovolj, zlasti če bi imela ta šola obrtniški značaj.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 19. 12. 1883

Trgovinska in obrtna zbornica. Gosp. zbornični svetnik I. Baumgartner poroča o dopisih c. kr. deželne vlade in c. kr. deželnega šolskega sveta o doneskih za obrtni nadaljevalni šoli, ki se imata ustanoviti v Postojni in Radovljici. ... V Radovljici in nje okolici je v nauku 42 obrtnih pomožnih delavcev, ki so tam v nauku in ki bi po določenih § 75. in 100. zakona od 5. marcija 1885 (drž. zak., br. 92) morali obiskovati nadaljevalne šole ter so do zdaj brez vsakega dopolnilnega obrtnega pouka. Ker odsek pripoznaje potrebo obrtnih nadaljevalnih šol in je v ta namen že drugod zbornica do zdaj dovolila znatne doneske, misli, da mora ustreči tema opravičenima prošnjama in predlaga: »Slavna zbornica naj dovoli obema rečenima obrtnima nadaljevalnima šolama podporo po 50 gld., odnosno naj pozneje prosi portjila temu sklepu pri visokem c. kr. trgovniškem ministerstvu.« Predlog se jednoglasno sprejme.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 4. 4. 1888

Leta 1889 je bila v Radovljici ustanovljena obrtno-nadaljevalna šola.

Vir: Enciklopedija Slovenije

Obrtno-nadaljevalnim šolam na Kranjskem je deželni odbor za leto 1890. nakazal podpore iz deželnega zaklada in sicer dobi Ljubljana 300 gld., Rudolfovo 300 gld., Kočevje 180 gld., Metlika 150 gld.. Škofja Loka 150 gld.. Kranj 150 gld., Trži 120 gld., Kamnik 120 gld., Krško 100 gld., Radovljica 100 gld. in Postojina 80 gld.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 12. 1890

Kranjska hranilnica je v seji dne 24. sušca dovolila podpore na Kranjskem in sicer: ... obrtni nadaljevalni šoli v Radovljici – 50 gld.

Vir: Učiteljski tovariš, 16. 4. 1891

Razstavo učil in šolarskih izdelkov obrtne nadaljevalne šole v Radovljici je povodom sklepa šolskega leta dne 30. malega in 4. vel. travna priredil tamošnji šolski odbor.

Vir: Učiteljski tovariš, 1. 5. 1893

Ljudska šola Radovljica (1895): 836 prebivalcev, 4-razrednica (otrok 152, učencev 163). – Grčar Andrej, nadučitelj 1. v., roj. 1844, Polšnik, sl. 1867-71. – Stiasny Ljudevit, učitelj 2. v., roj. 1862, Kamnik, sl. 1882-86. – PianECKI Ivan, učitelj 3. v., roj. 1866, Kozaršče pri Loži, sl. 1888-90. – Rasinger Mihaela, učiteljica 4. v., roj. 1863, Podkoren, sl. 1883-87. – S to šolo je združena obrtno nadaljevalna šola, 36 učencev.

Vir: Kažipot 1895

(Šolska poročila.) Obrtna nadaljevalna šola je imela v pripravljalnem tečaju in v 2 razredih skupaj 31 učencev, pripadajočih 14 obrtom; po rodu so bili vsi Slovenci. Poučevali so voditelj A. Grčar, 2 učitelja in podobar g. Vurnik (za strokovno risanje). Bodoče šolsko leto se prične na ljudski šoli dne 16. septembra, na obrtni nadaljevalni šoli pa dne 1. oktobra.

Vir: Slovenski narod, 7. 8. 1895

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. C. kr. deželna vlada je sporočila, da je visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje glasom ukaza z dne 12. maja 1896 dovolilo todeželnim obrtnim nadaljevalnim šolam za leto 1896. nastopne podpore: v Radovljici 260 gld.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 31. 7. 1896

(Radovljiška obrtna nadaljevalna šola) konča šolsko leto 1896/97 z razstavo šolarskih izdelkov in učil v proutorih ljudske šole. Razstava se otvori v soboto dne 1. maja t. l. ob 9. uri dopoldno, ter bode odprta v soboto dne 1. in v nedeljo dne 2. maja dopoldne od 9 do 12. ure in popoldne od 2 do 5. ure. Odbor obrtne nadaljevalne šole v Radovljici vabi najljudne k odeležbi vse prijatelje šole.

Vir: Slovenski narod, 24. 4. 1897

Obrtne nadaljevalne šole. Naučno ministerstvo je za l. 1897 dovolilo nastopnim obrtnim nadaljevalnim šolam podpore: Radovljici 300 gld.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 11. 6. 1897

Podpore obrtnim šolam. Naučno ministerstvo je podelilo obrtnim nadaljevalnim šolam sledeče podpore: v Ljubljani 4800, Postojni 560, Škofji Loki 660, Kočevju in Novem mestu po 760, Krškem 580, Kranju in Ribnici po 700, Metliki 820, Trziču 680, Radovljici in Št. Vidu nad Ljubljano po 900 in oni v Kranju 780 K.

Vir: Učiteljski tovariš, 10. 8. 1900

Radovljiška obrtna nadaljevalna šola konča šolsko leto 1900-1901 z razstavo šolarskih izdelkov in učil v prostorih ljudske šole. Razstava se otvori v soboto dne 4. maja t. l. ob 9. uri i dopoldne, ter bode odprta v soboto, dne 4. in nedeljo dne 5. maja, vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Vir: Slovenski narod, 27. 4. 1901

Razstavo vajeniških del priredita obrtni zadrugi Radoljica in Bled skupno z obrtno nadaljevalno šolo v Radoljici v prostorih novega šolskega poslopja v Radoljici. Razstava se otvori dne 29. julija in traja do 6. avgusta.

Vir: Domoljub, 21. 6. 1905

Razstava vajenskih del za radovljiški politični okraj pod pokroviteljstvom g. Antona pl. Detela se otvori v nedeljo dne 30. julija t. l. dopoldne ob 9. uri v poslopju nove šole v Radovljici. Obenem z razstavo izdelkov obrtnih nadaljevalnih šol v Radovljici in na Bledu. K otvoritvi se vabijo v prvi vrsti mojstri in njih vajenci, kateri bodo razstavili svoja dela, nadalje vsi oni, ki se zanimajo za obrtniški napredek. Otvorjena bo ista vsaki dan od 9. do 12. ure in od 2. do 6. ure popoldne. Vstop je brezplačen. Zaključni se razstava dne 6. avgusta popoldne. Do sedaj se je oglasilo za to razstavo, ki

dokazuje, da se gorenjski obrtniki zavedajo za napredek obrta, kacic 30 razstavljalcev. Prav želeli bi bilo, da se še drugi oglasijo, da bi razstava tem uspešnejše izpadla. Vendar lahko čestitamo obrtnima zadrugama v Radovljici in na Bledu za njih prvem javnem nastopu, kateri bo gotovo pomnožil zanimanje za obrtno napredovanje. To podjetje je drugo svoje vrste na Kranjskem.

Vir: Gorenjec, 22. 7. 1905

Iz Radovljice. Razstava vajenskih del se je slovesno otvorila dne 30. julija t. l. v lepo okrašeni risalni dvorani ljudske šole. Načelnik razstavnega odbora g. Jan. Vurnik poudarja svoje veselje nad tolikim številom za obrt in izobrazbo vajencev se zanimajočih gospodov. Pozdravlja v prvi vrsti protektorja razstave g. okr. glavarja O. pl. Detela, zastopnika cerkve g. dekana J. Novaka, načelnika radovljiške in blejske obrtne zadruge, gg. J. Sartorija in Iv. Rusa, g. župana dr. Janka Vilfana, vse navzoče mojstre, vajence ter prijatelji: rokodelstva. Omeni, da je g. deželni predsednik baron Hein oprostil svojo odsotnost. Opisuje pomen te razstave za obrtni naraščaj in jo otvori s trikratnim živio-klicem za zaščitnike obrtnega stanu njega Veličanstva presvetlega cesarja. G. okrajni glavar se zahvali vsem pri tej razstavi sodelujočim faktorjem in naglasa, da take prireditve močno vplivajo na izobrazbo vajencev, da jih spodbujajo k pridnosti in marljivosti ter spadajo med najvažnejše naredbe politike trgovinskega ministrstva za pospeševanje malega obrta. C. kr. okr. komisar in združni inštruktor g. dr. Blodik iz Gradca govori o pomenu razstav za mojstre, vajence in ves obrtni stan. Na kratko navede statistiko takih naprav v Avstriji, iz katere je razviden vedno večji razvoj na tem polju v raznih deželah cesarstva. Lani se je vršila prva razstava vaj. del na Slovenskem, lepa in bogata razstava v Ljubljani. Zelo ga veseli, da je bilo že letos mogoče prirediti prvo tako razstavo na Gorenjskem ter končuje z željo: Naj bode ta dan začetek novega lepega in srečnega razvoja rokodelstva v tej lepi pogorski deželi. Svetnik trgovinske in obrtniške zbornice g. Fürsager pozdravlja prvo podjetje obrtnih zadrug v Radovljici in na Bledu. I ta se zanima za vsak korak obrtnega življenja, pospešuje z veseljem razvoj malega življenja, pospešuje z veseljem razvoj malega obrta moralno in s prispevki. Njej je važna skrb za izobrazbo in vzgojo obrtnega naraščaja. Govornik omenja, da priča ravnokar otvorena razstava dobro umevanje obrtnikov za svojo obrt, jim čestita na lepo in okusno urejeni razstavi ter kliče vajencem, kateri so danes stopili prvič v javnost s svojimi lepimi deli: Le naprej po začetni poti; kajti: delo diči obrtnika, blagoslov je njega lavorika. Razen omenjenih gospodov so počastili otvoritev i navzočnostjo gospodje: c. kr. deželnosodni svetnik L. Ferk; državni in deželni poslanec J. Pogačnik; c. kr. okr. komisar P. Žitnik ; c. kr. vladni konc. H. pl. Andrejka; vodja obrtne nadaljevalne šole nadučitelj A. Grčar; okr. zdravnik g. dr. I. Voves; mnogo gospodov c. kr. uradnikov; učiteljstvo radovljiško in iz okolice; veliko število obrtnikov, meščanov itd. Po končani slovesni otvoritvi so navzoči pregledali razstavljenе reči in izražali zadovoljnost nad solidno in čedno izdelanimi predmeti. Razstavilo je 38 vajencev iz celega radovljiškega okraja. Splošnemu obisku je razstava odprta vsak dan do 7. avgusta od 8.-12. ure dop. in od 2.-6. ure pop. Zadnji dan se bodo razdelila priznanja odlikovanim vajencem. Vsakdo jo vljudno vabljen si ogledali razstavo ter se prepričati o uspehu mojstrskega pouka in truda v našem okraju. Strokovnjaška ocena razstave sledi.

Vir: Gorenjec, 5. 8. 1905

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko podpira vse obrtno nadaljevalne šole, zato ima pravico, pošiljati svoje zastopnike v posamezne odbore obrtno nadaljevalnih šol. Za posamezne šole so nanovo izbrani ti le zastopniki trgovske in obrtniške zbornice: za šolo v Kranju: Lorenc Rebolj v Kranju; v Škofji Loki: Nikolaj Lenček, c. kr. notar v Škofji Loki; v Trziču: Fran Deu, strojar v Trziču; v Metliki: Leopold Gangl, posestnik v Metliki; v Postojni: Maks Šeber, lastnik akcidenčne tiskarne v Postojni; v Št. Vidu pri Ljubljani: Simon Jovan, krojač v Št. Vidu; v Novem mestu: Adolf Pauser ml., trgovec v Novem mestu; v Kamniku: Anton Stadler, kleparski mojster v Kamniku; v Šmartnem pri Litiji: Vencel Arko, trgovec v Šmartnem; v Radovljici: Ivan Sartori, ključalničar v Radovljici; na Bledu: Ivan Rus, trgovec na Bledu. - Deželni odbor je imenoval za svojega zastopnika v odboru obrtno nadaljevalne šole v Idriji tovariša E. Gangla.

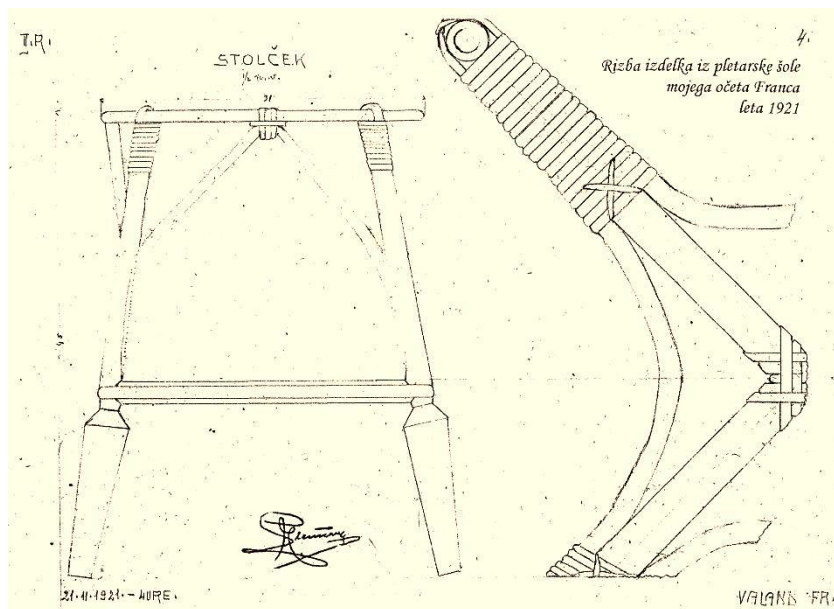
Učiteljski tovariš, januar 1906

Statistiko učencev na obrtno-nadaljevalnih in pripravljalnih šolah na Kranjskem v šolskem letu 1905/6 prijavlja „Sl. Trgovs. Vestnik“. Številke so sledeče: ... v Radovljici 34.

Vir: Učiteljski tovariš, 4. 1. 1907

Obrtno-nadaljevalna šola (1907): Grčar Andrej, nadučitelj-voditelj, Šega Ivan. učitelj, Jaklič Franc, učitelj, Vurnik Jan., podobar, učitelj prostoročnega risanja.

Vir: Ročni kažipot 1907

Risba stolčka, 1921

Vir: arhiv Franci Valant, p. d. Benč

Op.: Risba izdelka očeta g. Francija Valanta .

Radovljica dne 18. aprila 1922.

Josip Pleničar
vodja nadaljevalne šole.

Žig »Obrtno nadaljevalne šole v Radovljici«, 1922

Vir: arhiv Franci Valant, p. d. Benč

Op.: Podpis vodje šole – Josip Pleničar!

Podatkov o delovanju Obrtno nadaljevalne šole pred letom 1941 imamo zelo malo. Pretežni del šolskega arhiva je bil med II. svetovno vojno uničen. Po podatkih šolskega muzeja v Ljubljani so bili predvojni upravitelji šole: Jože Pleničar (1920-1925), Leopold Baebler (1926-1935) in Viljem Grundner (1936-1941).

Imenovanje. Ministrstvo je imenovalo g. J. Cundriča za strokovnega učitelja na državni pletarski šoli v Radovljici.

Vir: Domoljub, 12. 7. 1922

Trirazredna strokovna šola, 1935/36

Vir: arhiv družine Janša

Op.: Vodja šole Leopold Baebler, razrednik/ravnatelj Viljem Grundner.

Trirazredna strokovna šola, 1938

Vir: arhiv družine Janša

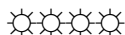
Op.: razrednik Anton Kobenter, upravitelj Leopold Baebler.

Janez Kocijančič je bil leta 1938 s strani Banske uprave v Ljubljani na pobudo obrtnikov imenovan za učitelja tehničnega risanja in tehnologije na vajeniški šoli v Radovljici in predsednika strokovne komisije za pomočnike v obrti. V Begunjah je v letih 1939/1940 tudi brezplačno poučeval ročno delo.

Vir: Begunc smo junc

V arhivu bivše SGTEŠ Bled se je ohranil le katalog te šole za šolsko leto 1940/41. Iz njega je razvidno, da je bila to trirazredna strokovna šola, ki je imela v učnem programu zelo širok spekter poklicev. Teh je bilo kar 18, in sicer: ključavničar, pleskar, čevljar, klepar, pek, trgovec, krojač, elektromonter, sedlar, košar, šivilja, pečar, mesar, zidar, pletar, tesar, kamnosek in vrtnar. Splošnoizobraževalne in strokovne predmete so poučevali: Viljem Grundner, Anton Kobenter, Jožef Kunstelj, Janez Kocijančič, Rega in dr. Anton Slivnik. Učence pa so za poklic usposabljali številni privatni mojstri.

Vir: Stoletnica šolske stavbe (avtor: prof. Janez Globočnik)

Državna šola za košarstvo

V novi osnovnošolski zgradbi je od leta 1908 dalje gostovala tudi Obrtna nadaljevalna šola. Na drugem koncu Radovljice pa je v tedanji Horvatovi hiši delovala Strokovna šola za pletarstvo in vrborejo. Ustanovil in vodil jo je priseljenc v Radovljico, Leon Patik.

Tako imenovana »Patikova« šola je delovala vse do začetka II. svetovne vojne. Kraljevi leksikon Dravske banovine na str. 544 piše, da se je imenovala Državna učna delavnica za pletarstvo.

Vir: Stoletnica šolske stavbe (avtor: prof. Janez Globočnik)

Šola za pletarstvo in vrborejo v Radovljici. C. kr. ministrstvo za uk in bogočastje je z odlokom z dne 21. junija 1907, št. 22.935, ustanovilo v Radovljici na Gorenjskem šolo za pletarstvo in vrborejo. Pouk se prične s 1. septembrom t. l. in se bo vršil v prejšnjem poslopju ljudske šole, katere prostori so namenu zelo prikladni. Prostora je za 50 do 70 učencev. — Razpis za obisk tečajev se razglasi v kratkem.

Vir: Domoljub, 18. 7. 1907

Sprejem učencev na novoustanovljeni c. kr. strokovni šoli za pletarstvo in vrborejo v Radovljici na Gorenjskem. Na c. kr. strokovni šoli za pletarstvo in vrborejo v Radovljici na Gorenjskem se sprejme večje število učencev. Le-ti se delijo v tri vrste: a) pripravnike, b) redne obiskovalce in c) izvanredne obiskovalce. Pripravniki so oni učenci, kateri se še za časa ljudske šole pripravljajo za redni obisk tečajev in se hodijo v določenih prostih urah vaditi v ročnem kretanju pletarstva. — Redni obiskovalci so oni učenci, ki so dovršili vse razrede ljudske šole in ki vstopijo v stalni pouk z namenom, da se tu popolnoma izurijo v pletarstvu in vrboreji ter po dovršenem pouku svoje znanje izkoristijo na tem polju domače industrije. Izvanredni

učenci so oni obiskovalci, kateri so v pletarstvu že deloma izurjeni in samo še želijo izpopolniti svoje znanje. Sem spadajo tudi oni pomožni kmetijski delavci, ki se žele naučiti priprostih pletarskih del, da jih kot svoj postranski zaslužek izvršujejo v zimskem času. Tečaj na strokovni pletarski šoli traja tri leta in se vsako leto prične z mesecem septembrom in konča koncem aprila. Pogoji za vsprejem so sledeči: Sprejme se učenca vsaki čas, vendar je potrebno, da se prikladi pred začetkom učne dobe, t. j. pred 1. septembrom in vsaj do 21. avgusta. Priglasiti se je vodstvu c. kr. pletarske šole ali pa lokalnemu odboru te šole v Radovljici. Doprinesiti je krstni list ter izpričevalo dovršene ljudske šole. Istotako je potrebno izpričevalo županstva o nrvnosti in eventuelno tudi zdravniško izpričevalo. Pouk v pletarstvu in vrboreji je brezplačen. Po dokončanem tečaju konec aprila bo vsakemu učencu prosto ali iti na počitnice ali ostati v pletarni ter si ondi tudi čez poletni čas s svojim do tedaj pridobljenim znanjem služiti novce. Strokovna šola v Radovljici je ustanovljena v prvi vrsti za obiskovalce radovljiškega okraja, kateri imajo pri vsprejemu prednost, sprejemajo se pa tudi učenci drugih krajev iz Dolenjske, Notranjske, Primorske, štajerske in Koroške. — Dostavek. Visoka c. kr. naučila uprava je pri ustanovitvi strokovne šole za pletarstvo in vrborejo v Radovljici imela pred očmi zgolj zboljšanje gmotnega položaja domačega prebivalstva. Ker so v radovljiškem okraju dani vsi pogoji za uspešno vrborejo in se tudi po raznih vaseh tega okraja peča ljudstvo s pletarstvom na dosednji priprosti način, hotela je visoka c. kr. učna uprava z ustanovitvijo pletarske šole dati priliko, da se ta stroka domače industrije privede na višek modernega razvitka in tako postane nov vir domačemu blagostanju. Z oziram na blagohotni namen visoke c. kr. naučne uprave, pozivlje podpisani lokalni odbor stariše in varuhe za ta pouk sposobnih otrok, da porabijo ugodno priliko, ki se nudi mladini v njen prihodnji blagor. Pletarstvo je obrt, ki se danes nahaja v najboljšem razvoju in delavci te stroke spadajo med najboljše plačane delavske moči današnjega časa. Podpisani odbor je pripravljen dati vsa nadalna pojasnila tako glede sprejema učencev v pletarske šole, kakor tudi glede oskrbe istih ter pozivlje stariše in druge poklicane činitelje, da se zaupno obrnejo do njega. V Radovljici, dne 17. julija 1907. Lokalni odbor c. kr. pletarske šole.

Vir: Domoljub, 25. 7. 1907 + Učiteljski tovariš, 26. 7. 1907

Šola za pletarstvo in vrborejo v Radovljici. Piše se nam: Učenci za pletarsko šolo v Radovljici so se pričeli pridno oglašati, kar pomeni, da se je zbudila med našim ljudstvom zavest o pomenu pletarstva za naše kraje. Najbolj za velik pomen te obrti na Kranjskem priča volja c. kr. učne uprave, podpirati pletarstvo in vrborejo v naših krajih z zelo plemenitim namenom, da se vsaj nekoliko prepreči izseljevanje. C. kr. učni upravi moramo biti le hvaležni, ako nam ustanovi nekaj pletarskih šol v krajih, kjer je to popolnoma na mestu. S tem nam c. kr. učna uprava vsaj nekoliko ustreže, ko upravičeno tarnamo, da nam vlada na domačih tleh ne ustanavlja potrebnih strokovnih šol in se morajo naši mladeniči podajati v tujino, ako se hočejo strokovno izobraziti. C. kr. učna uprava na Dunaju je za strokovno šolo v Radovljici imenovala enega najboljših strokovnih profesorjev v pletarstvu. Poklicani faktorji naj si torej prizadevajo, da pridobe pri c. kr. vladi štipendijev za obisk šole v Radovljici, kjer je prostora za 60 stalnih učencev. Naše ljudstvo pa naj se pobriga za to, da se naša mladina izuri na domačih tleh, za kar se nudi zdaj najugodnejša prilika.

Vir: Domoljub, 1. 8. 1907

C. kr. pletarna v Radovljici. Pouk na c. kr. strokovni šoli za pletarstvo in vrborejo v Radovljici se je pričel. Za voditelja šole je visoko c. kr. naučno ministrstvo imenovalo in doposlalo gospoda Leona Patika iz Dunaja. G. Patik je mojster v pletarstvu in c. kr. naučna uprava je z njegovim imenovanjem spojila posebne blagohotne namene glede te prekornostne obrti za Gorenjsko. Pod vodstvom g. Patika se učenci jako hitro uče, tako, da so posamezni dečki po šele dva-, tridnevem pouku izvršili že vrlo lične košare iz zelenega vrbja. Pri tako urnem napredovanju se je upravičeno nadejati, da bodo učenci v par mesecih si že služili novce. Ne more se zaradi tega dovolj polagati na srce starišem in sploh za blagor mladine zavzetim možem, da dopošljejo šoli odrasle dečke v pletarno. Vpisovanje se vrši v pletarni vsaki dan od 8. do 12. ure dopoludne. — Odbor c. kr. pletarne v Radovljici.

Vir: Domoljub, 26. 9. 1907

Na c. kr. pletarski šoli v Radovljici se že zdaj sprejemajo vajenci pletarstva. Redni tečaj se prične s 1. septembrom t. l.

Vir: Učiteljski tovariš, 17. 7. 1908

Pletarska razstava v Radovljici. Popolna razprodaja pletarskih izdelkov se je pričela 15. t. m. v jubilejski pletarski razstavi v Radovljici. Kdor si želi nabaviti lepih in zanimivih reči, naj še uporabi to poslednjo priliko ter obišče razstavo, ki jo je prištevati med najbolj zanimive v tej stroki domače umetniške obrti. Razprodaja traja le do 1. septembra, s katerim dnem se prične novi tečaj na c. kr. pletarski šoli, kjer je nameščena razstava. Cene so znižane.

Vir: Učiteljski tovariš, 21. 8. 1908

Ženski tečaj na c. kr. pletarski šoli v Radovljici. Na c. kr. pletarski šoli v Radovljici prične ženski tečaj za pletarski pouk. K temu tečaju so pripuščene učenke, ki so dovršile ljudsko šolo in so dopolnile štirinajsto leto. — Tečaj se otvori takoj, priglasila se sprejemajo vsak dan.

Vir: Učiteljski tovariš, 11. 9. 1908

Podpore za nabavo učil na obrtnih nadaljevalnih šolah. Iz cesarja Franca Jožefa ustanove za nabavo učil in učnih pripomočkov za ubožne učence na obrtnih nadaljevalnih šolah dobe za leto 1909. podporo sledeče šole: Ljubljana 550 K, Postojna 30 K, Krško 100 K, Rateče 70 K, Ribnica 50 K, Kranj 30 K, Škofja Loka 70 K, Trži 50 K, Št. Vid pri Ljubljani 100 K, Cirknica 40 K, Novo mesto 50 K, Radovljica 70 K, Bled 90 K, Kamnik 70 K, Mengeš 30 K in Metlika 40 K.

Vir: Učiteljski tovariš, 12. 11. 1909

Pletarska šola, 1908

Vir: Dom in svet

Op.: Med učitelji je v sredini Leon Patik.

C. kr. pletarska šola v Radovljici naznanja, da bo v kratkem praznih nekaj vajeniških mest, ker dovrši ve učencev svojo učno dobo. Starši, ki hočejo dati svoje sinove učiti se pletarstva, se opozarjajo, da lahko zglase takoj vstop svojih sinov. Pouk traja dve leti; vendar pa se sprejemajo učenci tudi na krajšo učno dobo, da lahko pridobe najglavnejše pojme o pletarstvu. Pogoj za vstop je dopolnjeno 12. starostno leto. Omenjamo, da je v Radovljici tudi obrtno-nadaljevalna šola, kamor pletarski vajenci lahko zahajajo. — Krajevni odbor te pletarske šole je obenem pripravljen, preskrbeti vnanim vajencem prav ceno stanovanje in hrano; priden učenec pa lahko zasluži že po preteku prvih dveh mesecev 4 do 6 K tedensko, a pozneje razmeroma več. — Na ta zavod opozarjamo prav posebno vsa predsedništva društev za varstvo in oskrbo sirot širom Kranjske. — Potrebna pojasnila dajeta L. Patik, vodja c. kr. pletarske šole v Radovljici, ali pa tajnik krajevnega odbora, tov. Iv. Šega.

Vir: Učiteljski tovariš, 14. 1. 1910

C. kr. pletarska šola izvrstno uspeva. Naročil toliko, da jih ni skoro mogoče izvršiti. A tudi nasadi uspevajo tako lepo, da jih je veselje gledati. Pač je velika dobrota c. kr. pletarska šola ne le za Radovljico, temveč tudi za celo okolico.

Vir: Gorenjec, 27. 5. 1911

Vrbovo protje kupuje Oton Homan za c. kr. pletarsko šolo v Radovljici in prodaja nje izdelke. — Ceniki so na razpolago.

Vir: Domoljub, 28. 11. 1912

C. kr. pletarska šola v Radovljici vidno napreduje pod vzornim vodstvom L. Patika. Izdelujejo se v tej šoli tako lepi izdelki, da lahko tekmujejo z vsemi izdelki tu in inozemskih firm. Taka je občna hvala! Kdor si je enkrat nabavil kak predmet iz te

pletarne, se rad vrača z zopetnimi naročili na ta zavod. In kar je glavno, ti izdelki so narejeni iz domačega protja in z domačimi delavci.

Vir: Učiteljski tovariš, 9. 5. 1913

C. kr. pletarska šola v Radovljici napreduje vedno lepše. Kakor kaže dosedanje zanimanje, upa vodstvo te c. kr. pletarne, da postane ravno pletarstvo v kratkem času plodonosna domača industrija ne le Radovljice in njene okolice, temveč vse Gorenjske. Letošnje šolsko leto se je sprejelo zopet nekaj novih učencev in učenk, a sprejme se jih še nekaj, ker so zahteve po pletarskih izdelkih vedno večje. Pogoji za sprejem so: dopolnjeno 14. starostno leto in ljudskošolska izobrazba. Umevno, da se jemljejo tudi starejši vajenci, oziroma vajenke.

V c. kr. pletarni se uči izdelovanje vseh panog v to stroko spadajočih izdelkov, od najpreprostejše košare do najfinejših japonskih del. Poleg tega se izurijo obiskovalci te pletarne v vrboreji, t. j. o rigolanju, sajenju mladik, o rezanju kakor tudi lupljenju in sušenju mladik. S pletarno, tu se poučuje zgolj praktično, je združena tudi pletarska šola, ki odgovarja nekako zahtevam obrtnonadaljevalnih šol.

Tu se poučuje strokovno risanje, obrtno spisje, knjigovodstvo in računstvo kakor tudi nemščina. Pripominjamo še, da dobivajo učenci, oziroma učenke mesečno podporo, in lokalni odbor jim preskrbi po možnosti ceno hrano in stanovanje.

S c. kr. pletarno je združena tudi stalna razstava pletarskih izdelkov, kjer se lahko vsakdo prepriča na lastne oči, do kake spretnosti se pospno učenci te pletarne. Ti izdelki se lahko kosajo z izdelki vseh tuzemskih in inozemskih firm. Izdelki so vsi na prodaj. Na razpolago so tudi jako lični ilustrovani ceniki.

Vir: Učiteljski tovariš, 7. 11. 1913

Pletarska šola v graščini, 1922

Vir: arhiv družine Kristan

Tabla »Državna učna delavnica za košarstvo Radovljica«, 1924
Vir: arhiv družine Žerovc (detajl)

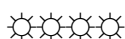
Dve tabli »Patikove« šole, ok. 1930
Vir: arhiv Rajko Jagrič (detajl)

**Tabla »Državna učna delavnica za košarstvo Radovljica«, ok. 1930
Vir: arhiv Rajko Jagrič (detajl)**

**Oglas »Prve gorenjske industrije za košarstvo v Radovljici«, 1933
Vir: Podrobni seznam ...**

Na začetku vojne se je delo te šole prekinilo, pač pa so nemške oblasti l. 1943 v Radovljici uvedle meščansko šolo, ki se je kot nižja gimnazija obdržala tudi po drugi svetovni vojni vse do l. 1958.

Vir: Stoletnica šolske stavbe (avtor: prof. Janez Globočnik)

Po osvoboditvi je bila po nalogu Ministrstva za rudarstvo in industrijo 15. februarja 1946 ustanovljena »Šola za učence v gospodarstvu raznih strok«. Lastnega učiteljskega kadra ni imela. Splošnoizobraževalne predmete so honorarno poučevali učitelji iz osnovne šole, strokovne pa mojstri iz državnega ali privatnega sektorja. Upravitelj osnovne šole je bil hkrati predstojnik vajenske šole.

Prvi upravitelj v šolskem letu 1945/46 je bil Anton Kobenter. Poleg njega so teoretične predmete na šoli poučevali še: Vilko Puntar, Ervin Rotman in Janez Kocijančič. V naslednjih dveh letih, ko je šola imela vpisane že vse tri letnike, pa so se jim pridružili še Franc Pikelj, Elizabeta Grad, Stanko Lapuh itd. Spekter poklicev je bil ponovno zelo širok. Že v prvem šolskem letu jih je bilo kar 19: električar, kovač, ključavničar, elektroinstalater, specialni mehanik, klepar, mizar, kolar, tesar, krojač, šivilja, pletilja, modistka, čevljar, brivec, pek, sedlar, belostrojkar in mesar. V naslednjih letih pa so se jim pridružili še : urar, kamnosek, soboslikar, mlinar, elektromehanikar, tekstilni tkalec in barvar.

Vir: Stoletnica šolske stavbe (avtor: prof. Janez Globočnik)

V petdesetih letih se je šola prilagajala zahtevam časa. V šolskem letu 1950/51 je bil poudarek na poklicih iz oblačilne, kovinarske in mizarske stroke, eno leto kasneje pa še čevljarstva. Učna doba ni bila za vse poklice enako dolga. Za nekatere je bila predpisana dveletna, za druge triletna. V šolskem letu 1953/54 se je spremenil naziv

šole v Vajenska šola za razne stroke Radovljica. Usmeritev šole pa se ni bistveno spremenila. Poudarek je bil na poklicih iz kovinarske, lesarske in oblačilne stroke. Leta 1954 je prišlo do dograditve šole. Tudi za vajensko šolo so bili zato nekoliko boljši pogoji dela, čeprav je dopoldanski termin zasedala osnovna šola. Konec petdesetih let je širok spekter poklicev izginil. Kot je razvidno iz arhiva SGTEŠ Bled, je imela šola le še dve usmeritvi. V šolskem letu 1959/60 sta bili to kovinarska in kemična stroka. Pri kovinarjih je šlo za klasične kovinarske poklice, pri kemikih pa za izdelovanje anorganskih soli. Takšno stanje je trajalo do šolskega leta 1966/67. Šola se je še ožje usmerila. Dobila je tudi novo ime: Poklicna kovinarska šola. Število učencev pa se ni zmanjšalo, saj je prišlo v kovinarski stroko do večjih specializacij oziroma poklicev. V šolskem letu 1966/67 je potekalo izobraževanje za pet kovinarskih poklicev, v šolskem letu 1970/71 pa že za deset. Ti so bili: strojni in stavbni ključavničar, ključavničar, kovač, umetni kovač, klepar, avtoklepar, strugar, orodjar in finomehanik.

Vir: Stoletnica šolske stavbe (avtor: prof. Janez Globočnik)

Iz radovljiške prosvetne kronike. Na vajeniško šolo v Radovljici se je vpisalo skupno 160 učencev v gospodarstvu. Samo prvi razred ima 35 učencev. Najštevilnejše so zastopani kovinarji (74), sledijo mizarji (32), kemičarji (16), pečarji (3) in en čevljar. / N. R.

Glas Gorenjske, 19. 9. 1958

Učiteljski zbor »Obrtne šole«, 1960-70

Vir: Bilten EGŠŠ

Sedijo (z leve) Franc Božič, Beti Stalovsky, Anton Kobenter, Stanko Lapuh, Franc Vovk; stojijo (z leve): Franc Legat, Vito Rems, Marjan Klöckel.

Učenci in učitelji v šestdesetih letih
Vir: Bilten ESGŠ

Učitelji (od leve): Franc Legat, Vito Rems, Slavko Pristov, Beti Stalovsky, Anton Kobenter, Stanko Lapuh, Franc Vovk, Marjan Klöckel in Franc Božič.

V šolskem letu 1968/69 je postal ravnatelj Drago Šiftar in to ostal do ukinitve šole. Leta 1972 so se končno sprostile prostorske kapacitete šole. Osnovna šola je odšla v sedanji objekt. Tedanji modi ustanavljanja srednješolskih centrov tudi Radovljica ni mogla ubežati.

31. januarja leta 1973 je bil namreč ustanovljen Šolski center Radovljica, ki je nastal z združitvijo Poklicne kovinarske šole Radovljica in Gostinskega šolskega centra Bled. Sedež šole je bil v Radovljici, delovala je na več lokacijah. V šolskem letu 1973/74 je bil temu centru priključen še en oddelek ekonomske usmeritve kot dislocirana enota Ekonomske srednje šole Jesenice. S tem so bili postavljeni prvi temelji za kasnejši zelo uspešen razvoj ekonomske šole v Radovljici.

Vir: Stoletnica šolske stavbe (avtor: prof. Janez Globočnik)

Poklicna kovinarska šola
Vir: spletna stran EGŠŠ

Ravnatelja obrtne (vajenske, kovinarske) šole

Šola za učence v gospodarstvu raznih strok:

1945/46	Anton Kobenter (ravnatelj)
1945/46	Anton Kobenter (ravnatelj)
1946/47	Anton Kobenter (ravnatelj)
1947/48	Anton Kobenter (ravnatelj)
1948/49	Anton Kobenter (ravnatelj)
1949/50	Anton Kobenter (ravnatelj)
1950/51	Anton Kobenter (ravnatelj)
1951/52	Anton Kobenter (ravnatelj)
1952/53	Anton Kobenter (ravnatelj)

Vajenska šola za razne stroke:

1953/54	Anton Kobenter (ravnatelj)
1954/55	Anton Kobenter (ravnatelj)
1955/56	Anton Kobenter (ravnatelj)
1956/57	Anton Kobenter (ravnatelj)
1957/58	Anton Kobenter (ravnatelj)
1958/59	Anton Kobenter (ravnatelj)
1959/60	Anton Kobenter (ravnatelj)
1960/61	Anton Kobenter (ravnatelj)
1961/62	Anton Kobenter (ravnatelj)
1962/63	Anton Kobenter (ravnatelj)
1963/64	Anton Kobenter (ravnatelj)
1964/65	Anton Kobenter (ravnatelj)
1965/66	Anton Kobenter (ravnatelj)

Op.: Upravitelj osnovne šole je bil hkrati tudi predstojnik vajenske šole.

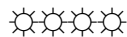
Poklicna kovinarska šola:

1966/67	Anton Kobenter (ravnatelj)
1967/68	Anton Kobenter (ravnatelj)
1968/69	Drago Šiftar (ravnatelj)
1969/70	Drago Šiftar (ravnatelj)
1970/71	Drago Šiftar (ravnatelj)
1971/72	Drago Šiftar (ravnatelj)
1972/73	Drago Šiftar (ravnatelj)

Šolski center Radovljica:

1973/74	Drago Šiftar (ravnatelj)
1974/75	Drago Šiftar (ravnatelj)
1975/76	Drago Šiftar (ravnatelj)
1976/77	Drago Šiftar (ravnatelj)
1977/78	Drago Šiftar (ravnatelj)
1978/79	Drago Šiftar (ravnatelj)
1979/80	Drago Šiftar (ravnatelj)
1980/81	Drago Šiftar (ravnatelj)
1981/82	Drago Šiftar (ravnatelj)

Op.: Drago Šiftar je ostal ravnatelj vse do ukinitve šole!

V Radovljici oddelek gimnazije. Na sredini seji radovljiške občinske skupščine so odborniki podprli zamisel, da bi v Radovljici že jeseni odprli oddelek gimnazije in ekonomske srednje šole. Zato so pooblastili vodstvo ter upravne organe, da nadaljujejo akcijo.

Radovljica je zdaj brez srednjih šol, zato se morajo učenci po končani osnovni šoli voziti v Kranj, na Jesenice in drugam. Prav tako so velikokrat v slabšem položaju je bilo rečeno na seji. Tako so se v Radovljici odločili, da bi z jeseniško gimnazijo in kranjsko ekonomsko šolo ustanovili dva oddelka v Radovljici. Prostore in kadre imajo in bi lahko zagotovili potrebno kvaliteto pouka.

Na seji je bil izražen tudi pomislek o smotrnosti drobljenja srednjega šolstva na Gorenjskem, vendar so menili, da bi postopoma lahko zagotovili vse potrebne pogoje za šoli. / A. Ž.

Vir: Glas, 20. 5. 1972

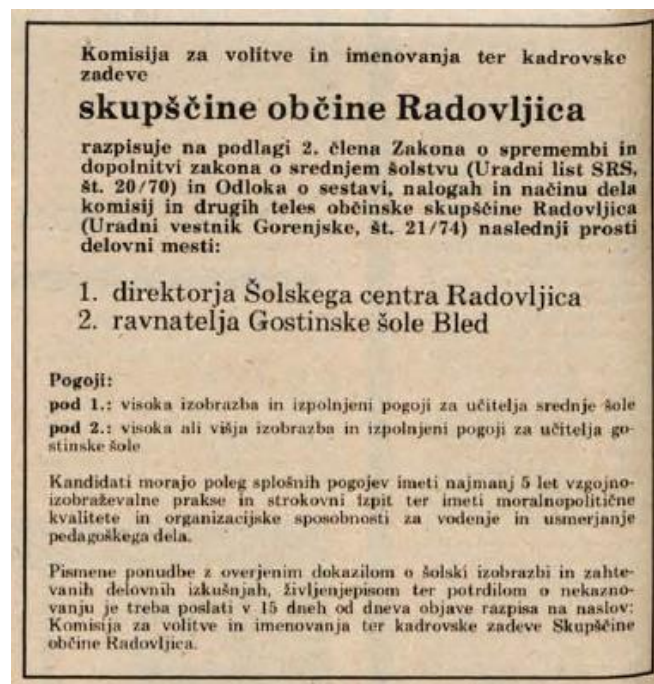
Oddelek srednje šole v Radovljici. Po več kot enoletnih pripravah in prizadevanjih so v letošnjem šolskem letu na veliko zadovoljstvo učencev in staršev v Radovljici odprli oddelek ekonomske srednje šole, ki po besedah predsednika občinske skupščine pomeni začetek uresničevanja širšega programa odpiranja tovrstnih oddelkov nekaterih srednjih šol. Prvi takšen oddelek so odprli v sodelovanju s centrom srednjih šol na Jesenicah. K uresničitve tega cilja pa je precej pripomogla tudi jeseniška občinska skupščina.

V oddelek ekonomske srednje šole se je na začetku vpisalo 37 učencev, zdaj pa ga obiskuje 31, vsi pa so osemletko končali z odličnim ali prav dobrim uspehom. Pouk v oddelku, ki je v prostorih poklicne kovinarske šole (razred so na novo opremili, preuredili in prav tako tudi zbornico) se je začel 17. septembra. V oddelku predavajo

profesorji z osnovnih šol v občini, gospodarske predmete pa podajajo dijakom strokovnjaki iz gospodarskih organizacij.

V občini pravijo, da je bila ustanovitev tega oddelka vsekakor upravičena, saj se letos na primer prek 20 učencev iz občine ne bi moglo vpisati na nobeno srednjo šolo, če ne bi ustanovili tega oddelka. Za naprej pa zagotavljajo, da vsi, ki bodo končali ekonomsko srednjo šolo ne bodo imeli težav zaradi zaposlitve, saj v občini vsako leto na novo potrebujejo od 30 do 35 ekonomskih tehnikov. Na zadnji seji občinske skupščine je bilo pojasnjeno, da dokler v republiškem merilu ne bo rešeno financiranje tega oddelka, bo to odgovornost prevzela radovljiška občina. Enoletni stroški bodo znašali okrog 120.000 dinarjev. / A. Ž.

Vir: Glas, 29. 9. 1973

Razpis za direktorja Šolskega centra Radovljica

Vir: Glas, 6. 5. 1975

Oddelki ekonomske šole ostanejo v Radovljici. V petek smo obširno poročali o sredinem sestanku predsedstva skupščine gorenjskih občin v Kranju, kjer so obravnavali probleme in smernice razvoja srednjega šolstva na Gorenjskem. Zapisali smo, da v Radovljici delujeta dva oddelka ekonomske srednje šole in da se je predsedstvo strinjalo, da se zaradi neurejenega financiranja (ker ima radovljiška občina premalo sredstev) ta dva oddelka z novim šolskim letom prešolata v Center srednjih šol na Jesenicah.

Jože Rebec z radovljiške občinske skupščine pa nam je sporočil, da o prešolanju ni bilo govora in da se oddelka ne bosta prešolala v Center srednjih šol na Jesenice. Nasprotno. V prvi letnik ekonomske srednje šole se je že iz radovljiške občine vpisalo 34 kandidatov. Sklenili so, da bodo vse sprejeli in da bo pouk v prihodnjem šolskem letu v vseh oddelkih (prvem, drugem in tretjem letniku) potekal v Radovljici. Prav tako pa bo v prihodnjem šolskem letu potekal pouk v okviru Šolskega centra Radovljica v prvem letniku pedagoške gimnazije. / A. Ž.

Vir: Glas, 24. 6. 1975

**ŠOLSKI CENTER RADOVLJICA
RADOVLJICA
Gorenjska cesta 13**

**r a z p i s u j e z a š o l s k o l e t o 1 9 7 7 / 7 8
v p i s v 1. r a z r e d**

1. Ekonomske srednje šole Radovljica	2 oddelka
2. Gimnazije pedagoške smeri Radovljica	1 oddelek
3. Gostinske šole Bled	
– za poklice: natakar in kuhar	4 oddelke
4. Poklicne kovinarske šole Radovljica	
– za poklice: strojni mehanik, ključavničar,
strugar, rezkalec in orodjar	2 oddelka

Za vpis je potrebno oddati v tajništvo Šolskega centra Radovljica:

- z 2 din kolkovano prijavo (obr. DZS 1,20);
- originalno spričevalo o končani osnovni šoli;
- izkaz o uspehu in vedenju v osnovni šoli.

Pri izbiri kandidatov bomo upoštevali doseženi učni uspeh, mnenje osnovne šole in mnenje službe poklicnega usmerjanja skupnosti za zaposlovanje.

Rok za vložitev prijave in prilog je 23. junij 1977 do 12. ure.

Seznam sprejetih učencev bo objavljen na oglasni deski v Šolskem centru, dne 24. junija 1977.

Za učence iz oddaljenih krajev je zagotovljeno bivanje in oskrba v Domu učencev na Bledu. Vsak učenec mora za sprejem v dom učencev vložiti prijavnico (obr. DZS 1,74) kolkovano s kolekom za 2,- din.

ENOTA ZA ODRASLE

V šolskem letu 1977/78 bomo vpisovali v 1. razred

- Gostinske šole Bled;
- Poklicne kovinarske šole Radovljica.

Za vpis v 1. razred je pogoj dokončana osnovna šola. Predprijave sprejemamo do 20. avgusta 1977 v tajništvu Šolskega centra Radovljica, za Gostinsko šolo pa tudi v tajništvu Gostinske šole Bled.

**Razpis za šolsko leto 1977/78
Vir: Glas, 14. 6. 1977**

.....
Polni naslovi virov:

**Kažipot po pokneženi grofovini goriški in gradiški ter obmejnih krajih Kranjskih
(izdal: Andrej Gabršček, Nova Gorica 1895)**

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak

Prvič objavljeno: 10. 12. 2016
Zadnjič objavljeno: 28. 02. 2017

goran.lavrencak@gmail.com